

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Declarații importante.

Pr. I. Goron: În căutarea lui Dumnezeu.

Pr. T. Ciuruș: Un document istoric.

Pr. Alex. Runcanu: Conferința pastorală a proto-

popiatului Tg.-Mureș. — *Raportor:* Conferința
preoțească din tractul Bistrița.

Cronică.

Circulare oficiale.

DECLARAȚII IMPORTANTE

În Adunarea eparhială a arhiepiscopiei Bucureștilor, ținută la data de 17 Mai c. dl prim-ministru prof. *Nicolae Iorga*, în răspunsul ce l-a dat cuvântării omagiale a I. P. Sfințitului Patriarh Miron, a făcut câteva declarații privitor la biserica noastră, pe cari pentru importanța lor le reproducem în cele ce urmează:

„Am venit la adunare ca să-mi îndeplinesc o datorie de fiu credincios al bisericii și aș fi foarte mulțumit dacă a-și vedea și pe ceilalți membri absenți, prezenți și stăpâniți numai de grija reală pentru viața bisericii noastre strămoșești. Nu trebuie să ne mire, că vedem o atare ne-păsare. O societate trebuie să treacă prin multe încercări până să ajungă la adevărata cunoaștere a datoriei lor ei.

Eu cred, că dacă s'ar fi pus dela început interes pentru lucrările acestei adunări eparhiale, ar fi fost bine.

Declar, după cum am spus cu toată convingerea și în străinătate, și am repetat-o și la facultatea de teologie protestantă dela Paris, unde-s doctor de onoare, că legea fostului meu elev și actualului meu coleg, dl Lapedatu, este o lege foarte bună, întrucât este o lege care cheamă pe toți credincioșii mireni, alături de preoți la conducerea bisericii. Această lege trebuie să devină și pentru noi ceea ce este pentru Ardeal, o manifestare de puternică spiritualitate, întrucât în Ardeal adunarea eparhială înseamnă un moment deosebit de important pentru viața societății românești.

Aci, caracterul unor asemenea adunări se pierde în nemărginirea orașului. Nu știu dacă n'ar fi mai bine ca adunările eparhiale să se țină în una din frumoasele mănăstiri din jurul Capitalei, unde ar căpăta cu totul și o altă față.

E-o propunere ce ar merita să fie examinată și care ne-ar permite să intrăm în legătură cu viața monahală, care trebuie să fie cât mai grabnic îndreptată sau dacă nu, mai bine suprimată.

Căci monahismul nu poate însemna și fi desmățul la care se dau în fața Universității călugării, cari, fără nici o încuviințare și bun simț vând foi, care cu toată titulatura lor, numai viața vie a bisericii nu o reprezintă.

Căci trebuie să știți, că numai printr'o adevărată sfințenie, și numai prin cunoștințe foarte bune și adânci s'ar mai putea transforma ce este astăzi, ca să fie ce a mai fost odată în tradiția monahismului românesc, ca sub Nicodim dela Tismana, în Oltenia și sub bătrânul Iosif în frumoasa școală întemeiată de dânsul în al optsprezecelea secol.

Eu aș dori — și aș contribui, după toate puterile mele la însuflețirea acestei vieți a bisericii noastre — fiindcă e de neapărată nevoie să ridicăm biserica la nivelul acesta frumos și așa de potrivit. Și trebuie s'o înălțăm și pentru alt motiv. Biserica noastră este o biserică patriarhală și patriarhul nostru e cel dintâi patriarh român și sunt foarte bucuroși, că am putut aduce cuno-

ștințele mele istorice, pentru ca să dau o justificare istorică acestui patriarhat.

Înălțarea aceasta de nivel o așteptam. Așa cum se găsește astăzi biserica este a-servită politiciii. Din această servitute ea trebuie să iasă căci altminteri va fi dezertată de credincioși. Biserica este un mare factor al vieții noastre naționale. Și nici nu trebuie să aibă o altă formă care să ducă la dărâmarea ei. Când biserica ia alt drum se întâmplă mari nenorociri. Căci biserica ori devine o formă a vieții naționale, ori rămâne o formă moartă.

Astfel de exemple ne oferă acum Spania. Acolo biserica s'a încremenit solemn în formele-i moarte. Rezultatul l-ați văzut: Zeci de mănăstiri au fost distruse de revoluționari. Am primit acum un ziar care descrie scenele detrecute la Sevilla.

Pentru a impresiona mulțimea un arhiepiscop, urmat de întregul său cler în odăjdii a eșit din biserică cu crucea în mână. Din mulțime s'a desprins atunci un băiat, care a mers și a palmuit pe arhiepiscop. Iar mulțimea în loc să reacționeze a năvălit sfâșiind sfintele odăjdii și sfărâmând lucrurile sacre ale bisericii.

Pentru ce s'au petrecut toate acestea în Spania? Pentru că biserica n'a înțeles că ea trebuie să prindă cât mai multe suflete.

Iată problemele cari ar trebui să facă obiectul viu al acestor adunări eparhiale și la care ar trebui să participe — printr'un sistem electiv mai larg — într'o cât mai întinsă măsură libera voință a credincioșilor.

Eu aș fi mult îndatorat adunării eparhiale — dacă și cu acest prilej ar căuta să studieze tot ceace ar folosi realmente bisericii noastre.

Dacă voia lui Dumnezeu mă va învrednici să duc corabia aceasta la bun liman prin furtunile turbate, care o amenință, voi fi fericit să unesc opera unuia cu a celui-lalt — opera marelui preot cu a dascălului, pentru binele tuturor.

Și mai cred că cu asentimentul tuturor partidelor s'ar putea completa în ceea ce-i lipsește — legea Lapedatu — și atunci când toată suflarea ar fi unită și însuflețită, am putea lua măsuri și împotriva acelor secte dăunătoare — pe cari numai prin măsuri polițienești nu le poți combate.

Iată deci problema care ar trebui să vă preocupe în aceste adunări eparhiale.

Eu, după cum știți, față de orice problemă nu am nici o teorie. Eu posed numai câteva cunoștințe și o lungă experiență. Prin urmare și în domeniul acesta, o schimbare este o datorie și vă rog să mă luminați în tot ceea ce privește nevoile bisericii, iar pe mine să mă lăsați în liniște — așa cum sunt eu „tiranic“ și „dictatorial“ — pentru hotărârea pe care trebuie s'o ia un singur om și pe răspunderea lui“.

Dl prim-ministru N. Iorga, în expunerea făcută asupra măsurilor ce se impun pentru înviorarea vieții noastre religioase, a relevat și următoarele lipsuri:

„Ori unde am fost, a spus dl prim-ministru Iorga, am constatat în general, că în școlile noastre nu există icoane, iar acele care există din întâmplare, n'au nimic comun cu arta și tradiția noastră religioasă. Sunt sau cromolitografii de rând, sau tipărituri pe cari urmele vremii au șters orice frumusețe menită să impresioneze până la cult iubitor, sufletul și senzibilitatea copiilor, deci lucruri cari nu mai produc impresia de pietate.

Socotesc deci ca o necesitate de prim ordin, ca în școli să se așeze cu rost — iar nu după norme bizare cum se întâmplă acum, — icoane frumoase, menite să miște inima copiilor.

Mi se va invoca lipsa pictorilor capabili să dea o asemenea artă subtilă și reală.

Știu iarăși că Patriarhia intenționează să creieze o academie de pictură bisericească.

Eu cred că deocamdată trebuie să ne mulțumim cu mai puțin — cu o modestă, dar adevărată școală de zugrăvi bisericești.

Cât de simțită este această nevoie a picturii bisericești în popor, o arată faptul că în județele Argeșului și al Dâmboviței se păstrează de aproape trei sferturi de mileniu de pela 1350, tradiția picturii religioase în popor — țărani singuri isbutind să creieze instinctiv desemnuri și picturi cari respiră frumosul și sfințenia.

Socot aceasta, drept o problemă însemnată. Biserica trebuie să înțeleagă că nu mai poate trăi fără conlucrarea școlii, unde credința este mult mai curată decât în toate celelalte părți.

Iar în fața icoanei, să se afle ca o dovadă a respectului ce se cuvine icoanei — o candelă, așa cum am văzut la catolici, căci icoane puse fără nici un rost nu trebuie să mai fie.

Eu înțeleg să întăresc prin toate mijloacele legăturile indisolubile dintre școală și biserică, dintre credință și învățământ.

Căci ori despărțim ceace pare că se urmărește, învățământul de religie și aceasta nu o concep și nu o vreau, ori asigurăm evoluția firească a țării noastre, care se sprijină pe o lungă dezvoltare istorică și atunci continuăm desăvârșind tradiția cuminte și rodnică a strămoșilor și părinților noștri“.

ÎNAINTE DE CHRISTOS

În căutarea lui Dumnezeu.

„Pe Dumnezeu nimeni nu l-a văzut vre-odată;...“ Ioan, 1, 18.

Ați văzut, desigur, un pui de găină căzut din culcuș. Și v'a cuprins mila auzind plânsul lui desperat și văzându-l cum se sbate din toate puterile lui. Și ați zis: „bietul pui, își caută mama, — nu poate trăi fără ocrotirea aripilor ei“. Chiar cu riscul de a face cunoștință cu ascuțișul ciocului cloștei, v'ați plecat și l-ați ridicat în cuib. Bine ați făcut. Adevăr zic vouă: aceasta este chemarea noastră, de a ridica sufletele căzute, sufletele rătăcite în cuibul dătător de căldură și adăpost al credinței lui Christos.

Asemenea unui pui căzut din cuib este viața popoarelor, cari nu cunosc pe Christos. Sforțările lor, sbuciumul lor, tânguirea lor e cuprinsă în stăruitoarea întrebare: „Dumnezeule, unde ești?“ Căci Creatorul a sădit în sufletul omenesc instinctul religios, care se manifestează ca o nestăpânită dorință după bine, după frumos, după adevăr, după vecinicie, după Dumnezeu.

Mănat de aceasta dorință omul preistoric a părăsit întunecimea peșterilor și a plecat în căutarea lui Dumnezeu. Nu avea pe Moisi, nu avea Prorocii, nu avea pe Christos. În mijlocul naturii, înzestrate cu atâtea forțe minunate și tainice, era singur, neputincios și timid.

Lumina soarelui, vuetul pădurii, urletul fiarelor l-a speriat. A luat-o la fugă, spre adăpostul lui cel întunecos. În fugă, piciorul i s'a împiedecat de o peatră și a căzut. Sărmanul om, ce putea ști el de voia întâmplării? Pentru el aceasta piatră, care i-a încrucișat voința de a scăpa, era o forță tainică: prima *înrupare a divinității*. Și omul preistoric s'a închinat la *pietree*. Ele i-au adus, cele dintâi, ajutor în viața lui. Aruncate asupra dușmanului, asupra prăzii duceau moartea la considerabile depărțări. Li erau armă și unealtă, prieteni înainte de ai fi devenit prieteni semenii săi.

Acum nu mai era singur. Putea să iasă mai liniștit în largul lumii. Se speria de orice sgomot, de orice lucru nou văzut, dar mergea înainte; avea doar' — înrupal în pietree — alături de el pe Dumnezeu. Și cine are *alături* pe Dumnezeu poate să nu meargă înainte?

Un trăznet căzut din cer a aprins în marginea codrului un copac bătrân. În răcoarea de după ploaie acest foc dădea căldură; în întunerecul nopții luminează; ținea la distanță animalele sălbatice și mistuia orice cădea în flăcările lui. Ce putea fi în fața omului preistoric mai minunat, mai supranatural, mai plin de taină, mai divin decât focul? Și s'a închinat, plin de evlavie, în fața *focului*. Avea tot dreptul să o facă. I-a adus nenumărate binefaceri. L-a adăpostit de fiare și de frig. I-a dat liniște și siguranță. În jurul lui s'au putut aduna primaoară netulburați și și-au putut consacra gândurile și altor lucruri decât cele legate de existența imediată. Pe lângă vatra focului s'au format începuturile vieții familiare și începuturile vieții civilizate.

Focul i-a dăruit arme și unelte. Cu ajutorul acestor din urmă a început să lucreze pământul. Ce minunate taine nu se deschideau în fața lui! Dintr'o mică sămânță creștea floarea gingașe, spicul de grâu și copacul uriaș. Pământul este dătător de viață și toate făpturile primesc hrana din sânul lui. E firesc deci să găsim în credința tuturor popoarelor antice *pământul* ca cea mai iubită, cea mai adorată divinitate.

Dar fertilitatea pământului depinde de anumiți factori atmosferici. Rând pe rând, omul a observat, că soarele, prin căldura și

arșița lui, vântul, norii aducători de ploaie, influențează și determină dărnicia pământului. Și atunci a început să-l caute pe Dumnezeu deasupra lui, în *tainele văzduhului*, pe cerul impopulat cu corpuri strălucitoare, cari apar și se ascund din fața omului, urmând drumuri regulate, cari nu puteau fi, totuși, pătrunse de înțelegerea omenească. Și s'a închinat la soare, la lună, la stele strălucitoare.

Erau idololatri? Nu! Ci credința lor era felul de a înțelege a unor copii naivi minunata revelațiune prin care Dumnezeu cel ceresc le-a vorbit lor și ne vorbește nouă. La stăruitoarea lor întrebare: „Dumnezeule, unde ești?” glasul revelațiunii naturale răspundea: „Aici sunt; în piatră și lemn, în foc și apă, în animalele cari te ajută și în cele cari te păgubesc, în pământ, și în văzduh, în flori și plante, în vânt și nori, în lună și soare și în toate stelele cerului. Mă vezi?, mă simți?, mă auzi? Trează ori în somn, la lucru și la sfat, în bine și în rău sunt cu tine, te sprijinesc, ori te las să pieri. Ești robul meu; ești jucăria mea, făcută ca să mă minunez de istețimea și curajul tău; ești fiul meu cel iubit“.

Prin glasul Universului astfel ne vorbește Dumnezeu. Din acest minunat mesaj regal fiecare dintre noi înțelege cât poate să înțeleagă. Deplin nu vom înțelege nici odată, căci „pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putință oamenilor...“

Prin glasul naturii Dumnezeu se înfățișează diferiților oameni și diferitelor popoare în mod diferit. Pentru unii e bun și ocrotitor, pentru alții e neîndurat și aspru. Unora le dăruiește totul, altora nu le lasă nimic. Dumnezei buni și dumnezei răi — întocmai cași oamenii.

Căci mai era un larg domeniu, unde omul putea să-l caute și să-l găsească pe Dumnezeu. În propria lui ființă, în propriul lui suflet. Și acolo se găsesc tainice puteri vrednice de închinare. Devotamentul mamei, vitejia și dispoziția de jertfă a eroilor, înțelepciunea patriarhilor au fost și vor fi totdeauna lucruri, în fața cărora omul sincer se va pleca cu smerenie și admirație. Iată de ce la unele popoare Dumnezeu a fost conceput și închipuit în formă omenească.

Oricum, omul l-a căutat și l-a găsit pe Dumnezeu ca pe un Stăpân, ca pe un Părinte, ca pe un Cărmuitor. Dar nu era suficient să-l găsească numai. El râvnea la un contact personal cu Dumnezeu. Avea lipsă de ajutorul, de ocrotirea lui. De-aceia *în toate religiunile Dumnezeu este Mântuitor*.

Manifestația externă, naturală a contactului cu divinitatea este cultul, a cărui două forme principale: *rugăciunea și jertfa* le găsim la toate popoarele. Și în direcțiunea aceasta cugetarea omenească s'a ridicat la înălțimi vrednice de admirațiunea noastră.

Dar cuvântul ultim, adevărul întreg a fost adus omenimei de Isus Mântuitorul. El se cuprinde în cuvintele: „Duh este Dumnezeu și cel ce se închină Lui se cade să se închine cu duhul și cu adevărul“.

Pr. I. Goron.

Un document istoric.

Viața noastră bisericească din veacurile trecute nu ne este cunoscută în toată lumina ei reală. Puținele documente păstrate sau cunoscute în diferitele archive streine — parte fiind de origină străină, nu ne dau icoana adevărată a credinții noastre străbune, urmată de faptele ei cu adevărat creștine. În urmare am convingerea că, orice document a cărui alcătuire își are obârșia în peana modestului scriitor Român, este de-o valoare fundamentală. El ne ajută să întărim afirmațiile juste ale istoriei că, am fost un popor c'o credință și culturală — amăsurat împrejurărilor date — destul de frumoasă.

Un astfel de document este și actul de recomandare a protopopului Ioan P. din Sic, unde acesta stăruie pe lângă Episcopul Sofronie Chirilovici ca să sfințească pe „diacul“ Pop Ștefan întru preot. Documentul l-am găsit în arhiva din Susenii-Bărgăului. Întreg cuprinsul lui ne dă dovadă că făuritorul lui a fost un om cu carte destul de bună. Mai departe se vede; ce fel de condiții se cereau pe vremuri dela candidații la treapta preoției: să nu fie feciori de iobagi, după hotărârile domnilor de pământ; să împlinescă toate condițiile prevăzute în sfânta Pravilă. Dovadă că, nici

atunci nu se hirotoniau fără nici o pregătire, candidații la preoție.

Aceste considerații m'au determinat să-l dau publicității, servind astfel și interesele parohiei în special și al Bisericii în general.

Cuprinsul lui este următorul:

„Prea o sfințite și pre luminate Domn
Domn Nouă Pre Milostiv Stăpân.

Trimit la Preosfințitul pre acest diac Pop Ștetan din Bărgău din poporu din Suseni care cu ajutoriu milostiv dorește de darul Preoției de va fi dela D-zeu chemat la această treaptă a S. preoției. Și noi încredințundune prin oameni vrednici de crezut mai ales parochul satului din Suseni, preotul Nichita au dat atestație pentru diacu la noi precum vrea și zice că ieste diacu cu nume bun și nu știe nici o cauzie să aibă diacul de care apără sfânta Pravilă care-l înstreinează dela darul Preoției. Așisderea jupânul Lupu Zacharie birăul satului ctitorul sfintei Biserici dela tău îl poștește la biserica sa să fie preot, iar pe călugăr nu-l poștește mai mult să-le slujască pentrucă tot în crăcimă șade mai mult și noi îl știm că ieste diacu bun și nu ieste iobag ci ieste diacu slobod fecior de preot. Pentru aceasta carea și să roagă cu plecate metanii la Preosfințitul precum și alți dieci au avut milă de darul S. Preoții dela Preosfințitul și el să aibă această milă și așa adeverim precum sănt parochieni dea putea trăi un preot, întru aceste rămâind al Preosfin.

Plecat și smerit.

1782 Nov. 19
Dat în rus.

Ioan P. Protopop
Seki

și eu namernicu Popa
akindin dela joseni“.

Pe versò poartă următoarea adresă:

„Preosfințitului și pre luminatului Domnului Domn Sofronie Chirilovici pravoslavnicul Arhiepiscop al neuniților a tot Ardealul... nouă pre milostiv Stăpân cu plecate metanii

În Sibiu

să să țină.“

Pr. T. Ciuruș.

Mare alegere în cărți pentru premii elevilor de școală, se află la **Librăria Eparhiei ort. rom. din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6).**

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința pastorală a protopopiatului Tg.-Mureș.

Conform programului bine stabilit, preoțimea ort.-rom. din protopopiatul Tg.Mureș, și-a ținut conferința de primăvară în zilele de 29 și 30 Martie 1931 în parohia *Gornești*. Această parohie în majoritate locuită de unguri reformați, în urma vrednicilor preoți, cari au păstorit-o a ajuns azi a fi una din cele mai bune parohii din protopopiatul nostru. Dispune de o biserică frumoasă, casă parohială și școală toate făcute din sudoarea bravilor români gorneșteni, și e în continuu progres sub conducerea vrednicului preot Pavel Suci. Preotului Suci i-a reușit să readucă la limba și legea strămoșească vre-o 3 familii cari fuseseră reformați. Ne-a impresionat mult faptul, când pe membrii acestor familii azi i-am văzut cu ocazia mărturisirii între cei dintâi.

Vestea ținerii conferinței noastre în parohia Gornești s'a răspândit repede și în parohiile vecine Periș și Sânger, de unde au alergat o mulțime de credincioși la Gornești, pentru a se mărturisi și a primi sfaturile și învățăturile preoțimii din tractul lor. La sosirea în parohie în ziua de 29 Martie a. c., o lume întreagă ne-a bineventat, încunjurându-ne cu drag și mândri pentru cinstea ce le-am făcut.

În această zi de 29 Martie a. c., cinci preoți din apropiere, I. Leuca, D. Șuteu, A. Runcanu, V. Olariu și S. Truția, au săvârșit Vecernia, după care au urmat cuvântările preoților D. Șuteu și I. Leuca despre „sf. Mărturisire“. La urmă acești patru preoți au îndeplinit mărturisirea începând cu elevii de școală și terminând cu cei mai bătrâni.

În ziua următoare 30 Martie a. c., sosind și ceilalți frați preoți în frunte cu P. O. D. protopop Ștefan Russu președintele conferinței, s'a celebrat la ora 9 a. m. serviciul divin, rostind la sfârșitul sf. Liturghii preotul G. Branea predica zilei „Despre sf. Cuminecătură“, scoțind în relief datoria creștinului de a merge la biserică

și a se împărtăși cu sf. Taine, Predica fiind bine lucrată și bine dezvoltată a fost ascultată cu atențiune de către publicul, care abia mai avea loc în sf. biserică.

După aceasta a urmat împărtășirea credincioșilor cu sf. Taine, invocarea Duhului sfânt și cuvântul de deschidere al președintelui. Președintele face istoricul conferințelor, accentuând că inițiatorul lor a fost regretatul arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu. Se adresiază în câteva cuvinte fraților preoți învățându-i la muncă încordată și îndemnându-i cum trebuie să facă educație morală în popor urmând poruncii Mântuitorului: „Mergând învățați toate neamurile“..

După mărturisirea preoților, urmează desfășurarea programului, constituindu-se biroul. La apelul nominal s'a constat că au fost prezenți 17 preoți, iar ceilalți 5 au prezentat scuze. Și-au cetit lucrarea: „*Cum se poate justifica principiul național în biserică pe baza sf. Scripturi*“, preoții P. Mateiu, S. Truția, Sângeorgean sen. și A. Runcanu, iar celelalte din cauza scurtimii timpului au rămas să fie cenzurate la centrul protopopesc de către o comisie anume designată. A urmat lucrarea preotului P. Suciuc din Gornești: „*Despre biserică creștină și misiunea ei*“, o lucrare, care a reclamat o muncă îndelungată, aducându-ne dovezi despre originea și rolul bisericii creștine, înfrumusețându-o cu o mulțime de citate din sf. Scriptură, precum și alte dovezi scoase din scrierile celor mai renumiți părinți ai bisericii și filosofi vechi și noi.

În mijlocul acestei bucurii generale, ce am simțit-o cu toții — preoți și credincioși — țin se mai amintesc că am fost onorați și de prezența P. On. protopop I. Maloș din Reghin, fiu al comunei Gornești, care nu și-a uitat nici cu această ocazie de foștii săi colegi, în mijlocul cărora a trăit câțiva ani.

Terminate toate agendele, ne-am despărțat cu toții din comuna Gornești, ducând cu noi amintiri plăcute și lăsând ca sămânța cuvântului lui Dumnezeu sămănată cu această ocazie să aducă rodiri îmbelșugate, spre mulțumirea credincioșilor și superiorilor bisericii noastre dreptcredincioase.

Preotul român știe munci, și muncește

cu drag când conducătorii privesc cu ochii iubirii părintești și creștinești, spre cei ce stau sub ordinele lor, și urmăresc cu atențiune binevoitoare munca lor.

Pr. Alex. Runcanu
not. conferinței.

Conferința preoțească din tractul Bistrița.

Această obicinuită întrunire a preoțimii tractuale, anul acesta a avut loc în ziua de 26 Aprilie, în frunțașă parohie Bistrița-Bărgăului. S'a desfășurat cu un program bun și bogat și cu multă râvnă din partea celor prezenți, deși merituosul protopop-stavrofor Grig. Pletosu a fost nevoit să lipsească din cauza bătrâneței, dând conducerea Pr. Victor Mureșan, capelan prot. Am avut însă plăcerea să numărăm în șirul nostru pe inimosul profesor de teologie Dr. A. Buzdug, care ne-a ajutat mult în munca depusă de preoțime cu această ocaziune.

Inceputul programului l-a făcut serviciul divin, săvârșit în sobor de toți preoții prezenți. Intrucât parohia încă nu și-a terminat noua biserică, acesta s'a făcut în curtea școlii primare, capela fiind neîndestulitoare pentru acest scop. Predica zilei o ține dl prof. A. Buzdug, care plecând dela textul evangheliei, arată adevărul învierii, felul de purtare al creștinului adevărat față de Christos, care și azi și totdeauna își arată ființa Lui între noi prin mucenici. Continuă apoi pentru a îndemna și îmbărbăta pe parohieni să termine înălțătoarea biserică ce-și înalță spre cer frumoasele turle.

Conferința publică „Cultul icoanelor în Biserica ortodoxă română, istoricul și diferențele față de alte culte“, rostită la sfârșitul serviciului divin de pr. Victor Susa, a fost o expunere clară și convingătoare a adevărului despre cinstirea icoanelor.

După masă se face Vecernia de preoții I. Buzdug, A. Flămând și T. Ciuruș, cu predică. Aceasta este ținută de cel din urmă, vorbind despre „Invierea lui Christos, simbolul și garanția învierii noastre“, unde cu deplină putere de convingere arată adevărul cuprins în cuvintele „Christos a înviat.“ Terminată aceasta, pr. Aug. Pop desvoaltă conferința publică „Viața și activitatea Sf. Mucenic Gheorghe și organizarea tineretului“. Acesta înșiră în mod curgător viața de mucenic a Sf. Gheorghe, referindu-se și

la diferitele organizații creștine parohiale. Cuvântul din urmă îl ține președintele, căruia urmează preotul locului A. Monda, mulțumind tuturor pentru munca desfășurată. Poporul mulțumit sufletește se împrăștie la munca sa.

După acestea întrunită preoțimea în casa parohului, se ține conferința intimă. După deschiderea președintelui, se constată că sunt prezenți 16 preoți, lipsesc 7. Urmează o demnă discuție liberă asupra serviciului divin și a temelor dezvoltate.

Tema „Cum se poate justifica principiul național în Biserică, pe baza Sf. Scripturi“ este referată de pr. M. Georgiu, V. Susa și T. Ciuruș.

Cu aceasta programul fiind exhaustat, conferința se închide, iar preoțimea ia la cunoștință anumite ordine oficiale. Cu acest prilej s'a putut constata, că preoțimea nu stă indiferentă față de multele chestiuni pastorale, ce ne bat la ușă, iar poporul prin prezența lui numeroasă s'a arătat înțelegător și ascultător față de biserica-i strămoșească.

Raportor.

CRONICĂ

TÂLCUIRI CREȘTINE

I.

*Puterea luminează pare a fi un vestmânt de aur;
Dar ispita razei sale cere și cununi de laur!
El uimește însă numai ochiul celui ce privește,
Întrebați pe cei ce-l poartă — ei vor spune că-l strivește.*

II.

*Aspirațiile 'nalte ce nutrim viața 'ntreagă,
Prin sublimul lor adesea-'s existența cea mai vagă;
Sunt ca valuri ce aleargă pe spumosul sân al mării,
Trecând peste-a noastre diguri, s'ascund în pierzarea zării.
Dar un gând să ne anime: — visurile ne'implinite
O să le viseze iarăși, generații nesfârșite,
Lăsându-le moștenire pân' ce va sosi o zi
Când, ascunsul sorț al vremii totul va înfăptui —
Căci prin ritmul și tăria valurilor muritoare,
Marea poate să își sape alvie neperitoare.*

Strasbourg, Ian. 1931.

Fl. Mureșanu

Predică în Biserica Catedrală. Duminică 7 Iunie va predica Prof. Dr. Ioan Pașca. — În Capela Școlii Sup. de Comerț va servi și predica Pr. Emil Nicolescu.

Ziua Eroilor. Ca întotdeauna, astfel și în acest an, Ziua Eroilor a fost cu deosebit fast sărbătorită de credincioșii Clujului. Dimineața la orele 8 s'a ținut Te-Deum în biserica parohială apoi, cu preoții în frunte, procesiunea a pornit

spre cimitirul eroilor. Aici s'au adunat toate autoritățile și școlile, asistând și P. Sf. Sa Episcopul Nicolae. În cimitir s'a slujit un parastas în amintirea soldaților căzuți pentru neam. S'au rostit mai multe cuvântări, dar o deosebită impresie a făcut cuvântarea protopopului Oprean, din care desprindem frumoasa idee că morții veghează la faptele urmașilor lor! Toți în orice funcțiune sau ocupație s'ar afla sunt datori să lucreze numai pentru consolidarea operei mari, care este aceasta țară, făcută de cei morți. Căci ei și-au jertfit totul pentru patrie, iar supraviețuitorii sunt numai beneficiarii jertfei lor.

Salariile preoților pe lunile Februarie și Martie, după mari insistențele din partea Ven. Consiliu Eparhial, s'au încasat și se pot ridica de P. On. protopopi dela Cassieria eparhială.

Deces. Veteranul preot *Simion Pop*, din Brăzești, protopopiatul Lupșei, a adormit în Domnul în ziua de 17 Mai c., în frumoasa vârstă de 83 de ani și 55 de preoție. Soția și-a pierdut-o abea cu o lună înainte, ceea ce pe lângă bătrânețe și boală încă îi va fi grăbit moartea. În mormântarea a fost oficiată de P. On. protopop-stavrofor Vasile Gan, asistat de mai mulți preoți. Defunctul a fost tatăl protopopului nostru Iosif Pop din Aiud. Pe lângă el îl deplâng încă șase fii și fice, gineri, nurori și mulți nepoți. Transmitem îndureratei familii sincerile noastre condoleanțe. Bunul Dumnezeu îl odihnească în pace!

Societatea „Tinerimea Română“ din București în drumul de pelerinaj la mormântul lui Mihai Viteazul de lângă Turda, a trecut și prin Cluj. Au venit 300 elevi și eleve din toate școlile din țară, cari au fost premiați la concursurile societății, deci cei mai distinși elevi, însoțiți de 100 profesori și profesoare, în frunte cu președintele N. Dumitrescu. În gara Cluj au fost întâmpinați de autorități și societățile studențești. Dela gară au venit în impozant cortegiu până în piață unde au fost salutați de președintele Centrului studențesc universitar „Petru Maior“. A doua zi s'a dat un festival la Teatrul Național, la care a conferențat prof. univ. Dr. N. Drăgan, despre „Vechimea Românilor în Cluj“, arătând că elementul românesc stă din timpurile cele mai vechi la baza populației acestui oraș. Duminică dimineața au plecat

la Turda, unde la mormântul lui Mihai Viteazul s'a servit un parastas și s'au rōstit cuvântări.

Preoți pentru America. Credincioșii ortodocși din America reclamă pentru parohiile lor preoți din patrie. Condițiunile sunt: să nu fie trecut de 30 ani, cântăreț, cunoscător al muzicii pentru formarea de coruri și bun predicator. Plata lunară 160 dolari. Case parohiale nu sunt. Informații se pot lua dela Consiliul eparhial.

Reducere permanentă de 50% pe C. F. R. pentru funcționarii publici. După cum anunță ziarele din Capitală direcțiunea generală a C. F. R. a hotărît să acorde reducere permanentă de 50% tuturor funcționarilor publici, așa cum au avut înainte de introducerea actualelor carnete. E un favor din care tot căile ferate vor câștiga, înmulțindu-se călătorii funcționari. Funcționarii vor avea și un câștig moral, putând să călătorească mai demn, iar nu în clasa a treia, cum îi silea scumpetea biletelor.

Comuniștii proiectaseră incendiarea bisericilor. În marele proces de spionaj comunist, care se desbate de vre-o lună de zile la Consiliul de război din București, printre corespondența ridicată dela organizația din Cernăuți s'au dat și peste niște instrucțiuni cifrate prin care se arăta că ziua de 1 Iunie fusese fixată pentru incendiarea mai multor biserici. Întrebat ce este adevărat din acest lucru, Aron Lazăr, șeful organizației comuniste din Capitală a declarat, că într'adevăr după instrucțiuni primite dela centrala din Viena, pe ziua de 1 Iunie se proiectase incendiarea unor biserici din București și provincie. A mai precizat că dispozițiuni identice au fost expediate organizațiilor comuniste din Iugoslavia, Polonia, Bulgaria, Cehoslovacia și Grecia. Siguranța noastră a înștiințat de acest lucru, telegrafic, siguranțele generale respective ale țărilor arătate aici.

Preoții noștri se vor folosi în predici de această știre, îndemnând pe credincioși să se ferească de comuniști și de învățăturile lor păcătoase, cari în Rusia au transformat bisericile în sale de spectacole, vrând să distrugă și credința oamenilor, care însă se arată a fi mai tare decât puterea lor.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 3673—1931.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Ajunghând în fruntea școlilor și bisericilor din România ca Ministru, cel mai luminat bărbat al țării, dl Nicolae Iorga, care a dispus, ca premierile elevilor să se facă cu diferite cărți alese, cu scop educativ și cultural, îndrumăm pe toți P. C. Protopopi și C. Preoți să se pună în legătură cu direcțiunile școalelor din parohiile lor și să insiste ca între cărțile, ce se vor împărți ca premii elevilor merituoși, să fie negreșit și cărți de conținut religios-moral, de cari se află din abundență la librăria noastră eparhială din Cluj, precum și la alte librării bisericești.

Cluj, la 25 Mai 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 2317—1931.

CIRCULAR

către toate oficiile parohiale din eparhie.

Actele congresului al 10-lea, cu caracter cultural, al asociației clerului „Andrei Șaguna“, ținut în Brașov în zilele de 11 și 12 Noemvrie 1930, au apărut în broșură.

Având în vedere importanța acestui volum, mai mult pentru cauza obștească a bisericii decât doleanțele profesionale ale clerului, invităm preoții să se *provadă* cu acest volum, ca în raporturile lor de activitate și de contact zilnic, să profite pentru a informă lumea din jurul lor asupra situației în care am ajuns ca tagmă preoțească și ca Biserică.

Procurarea să se facă colectiv, *pe calea protopopiatelor*, cari vor avea să se adreseze P. C. S. Părintelui Virgil Nistor, consilier arhiepiscopesc Sibiu.

Prețul unui exemplar este pentru membrii Lei 50, pentru alții Lei 60.

Cluj, la 2 Aprilie 1931.

Consiliul eparhial.